

Diarienummer
Påbörjad
Antagen av MBN §31
Laga kraft
Genomförandetid

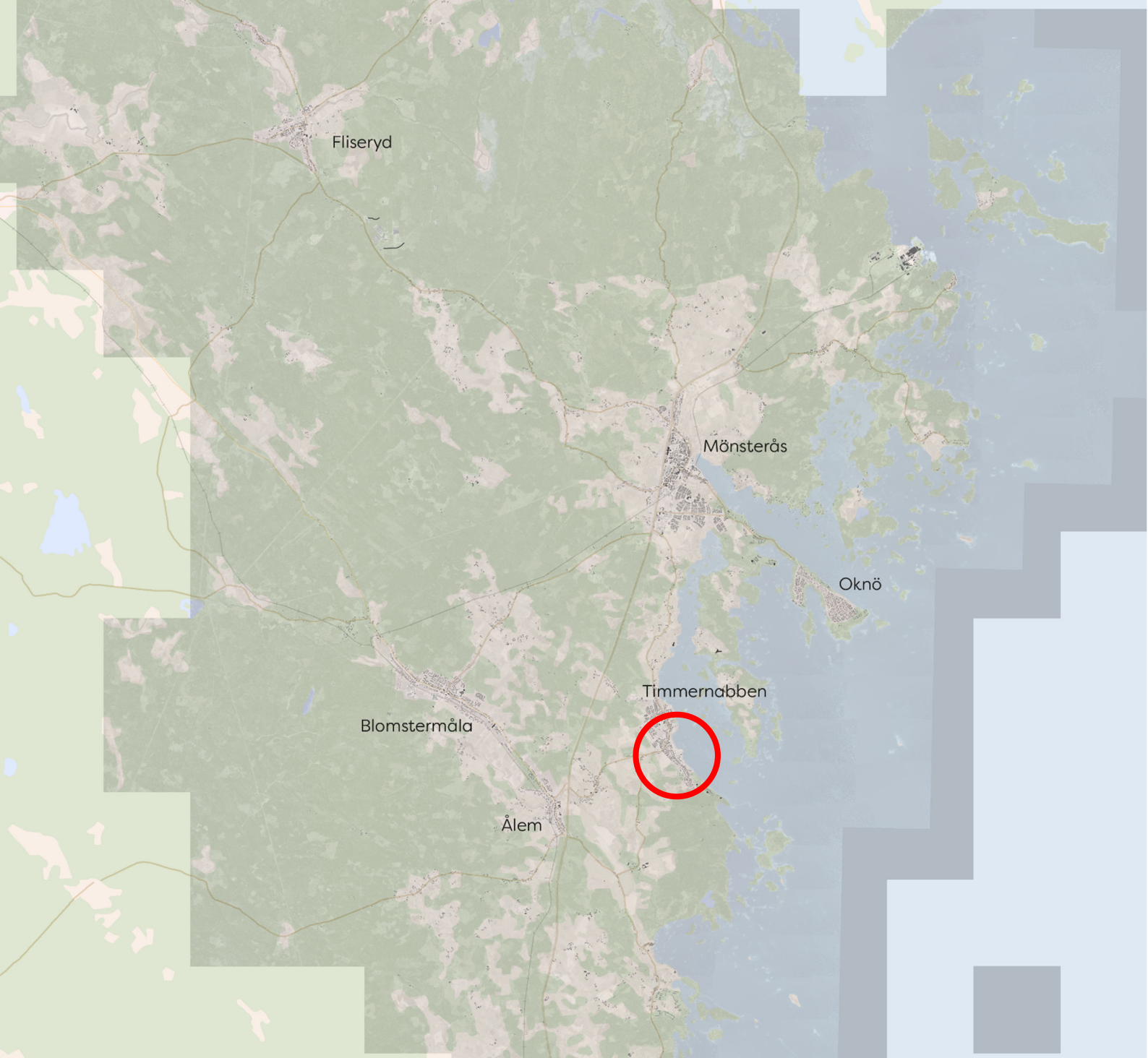
2024/347
2024-10-15
2025-03-06
202x-xx-xx
5 år

Detaljplan för del av
GISSEMÅLA 1:198
(lekplats vid hamnområdet)
Timmernabben samhälle
Mönsterås kommun, Kalmar län

PLANBESKRIVNING
ANTAGANDEHANDLING

Standardförfarande
Plan- och bygglagen (SFS 2010:900)

Detaljplanearbetet bedrevs med standardförfarande och planförslaget har därför varit ute på två remissrunder, samråd och granskning. Planhandlingarna fanns då tillgängliga på kommunens tekniska förvaltning samt på www.monsteras.se. Under granskningstiden fanns även handlingarna på Timmernabbens bibliotek.

Detaljplanen har framtagits i samverkan med berörda tjänstemän från Mönsterås tekniska förvaltning.

Tekniska förvaltningen
Mönsterås kommun
Box 54
383 22 Mönsterås

Planförfattare:
Emma Bensköld
Planarkitekt
Landskapsarkitekt

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INLEDNING	6
1.1	VAD ÄR EN DETALJPLAN?	6
1.2	PLANPROCESSEN	6
1.3	TIDPLAN	7
1.4	PLANHANDLINGAR	7
2	PLANERINGSUNDERLAG	8
2.1	KOMMUNALA	8
2.1.1	DETALJPLAN	8
2.1.2	ORTSANALYS	8
2.1.3	GRUNDKARTA	8
2.1.4	ÖVERSIKTSPLAN	8
2.1.5	UNDERSÖKNING ENLIGT 6 KAP. 6§ MILJÖBALKEN (1998:808)	8
2.2	UTREDNINGAR	8
2.2.1	MARKMILJÖUTREDNING	8
2.2.2	BARNKONSEKVENSANALYS	8
2.2.3	KULTURMILJÖUTREDNING	8
3	DETALJPLANENS SYFTE	9
3.1	BAKGRUND	9
3.2	SYFTE	9
4	BESKRIVNING AV DETALJPLANEN	10
4.1	HELA DETALJPLANEN	10
4.2	GENOMFÖRANDETID	10
4.3	ALLMÄN PLATS	10
4.3.1	HUVUDMANNASKAP	10
4.4	BEFINTLIGT	10
4.5	ÄRENDEINFORMATION	10
5	MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR	11
5.1	MOTIV TILL REGLERINGAR	11
	GRÄNSLINJER	11
	ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS	11
	EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS	11
6	PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	12
6.1	KOMMUNALA	12
6.1.1	DETALJPLAN	12
6.1.2	PLANBESKED	12
6.1.3	ÖVERSIKTSPLAN	13
6.2	RIKSINTRESSEN	14
6.2.1	NATURVÅRD	14
6.2.2	HÖGEXPLOATERAD KUST	14
6.3	HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER ENLIGT 3 KAP. MILJÖBALKEN	14
6.4	MILJÖKVALITETSNORMER	14
6.4.1	LUFT	14
6.4.2	VATTEN	14
6.4.3	BULLER	15
6.5	MILJÖ	15
6.5.1	STRANDSKYDD	15
6.5.2	DAGVATTEN	16

6.6	HÄLSA OCH SÄKERHET.....	16
6.6.1	OMGIVNINGSBULLER.....	16
6.6.2	OLYCKOR.....	16
6.6.3	ÖVERSVÄMNING.....	16
6.6.4	EROSION.....	17
6.7	GEOTEKNISKA FÖRHÅLLANDEN.....	17
6.7.1	FÖRORENAD MARK OCH RADON.....	18
6.8	HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN.....	22
6.9	FYSISK MILJÖ.....	22
6.10	KULTURMILJÖ.....	22
6.10.1	FORNLÄMNINGAR.....	23
6.11	SOCIALA.....	24
6.12	TEKNIK.....	24
6.13	SERVICE.....	25
6.14	TRAFIK.....	25
7	KONSEKVENSER.....	26
7.1	FASTIGHETER OCH RÄTTIGHETER.....	26
7.2	RIKSINTRESSE.....	26
7.2.1	NATURVÅRD.....	26
7.2.2	HÖGEXPLOATERAD KUST.....	26
7.3	HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER ENLIGT 3 KAP. MILJÖBALKEN.....	26
7.4	MILJÖKVALITETSNORMER.....	26
7.4.1	LUFT.....	26
7.4.2	VATTEN.....	26
7.4.3	BULLER.....	27
7.5	MILJÖ.....	27
7.5.1	STÄLLNINGSTAGANDE 4 KAP. 33 B § PLAN- OCH BYGGLAGEN (2010:900).....	27
7.5.2	STRANDSKYDD.....	27
7.5.3	DAGVATTEN.....	27
7.6	HÄLSA OCH SÄKERHET.....	28
7.6.1	BERÄKNING AV OMGIVNINGSBULLER.....	28
7.6.2	OLYCKOR.....	28
7.6.3	ÖVERSVÄMNING.....	28
7.6.4	EROSION.....	28
7.7	NATUR OCH FYSISK MILJÖ.....	28
7.7.1	GRÖNOMRÅDE.....	28
7.7.2	LANDSKAPSBILD.....	28
7.8	KULTURMILJÖ.....	29
7.9	SOCIALA.....	29
7.9.1	BARN.....	29
7.9.2	JÄMLIKHET.....	29
7.10	TRAFIK.....	29
7.10.1	MOTORTRAFIK.....	29
7.10.2	GÅNG- OCH CYKELTRAFIK.....	29
8	GENOMFÖRANDEFRÅGOR.....	30
8.1	MARK- OCH UTRYMMESFÖRVÄRV.....	30
8.2	FASTIGHETSRETTSLIGA FRÅGOR.....	30
8.3	TEKNISKA FRÅGOR.....	30
8.3.1	UTBYGGNAD ALLMÄN PLATS.....	30
8.4	EKONOMISKA FRÅGOR.....	30
8.4.1	PLANAVGIFT.....	30
8.4.2	ERSÄTTNINGANSPRÅK.....	30
8.4.3	DRIFT ALLMÄN PLATS.....	30

8.4.4 DRIFT VATTEN OCH AVLOPP.....	30
8.4.5 GATUKOSTNADER.....	30
8.5 ORGANISATORISKA FRÅGOR.....	30
8.5.1 EXPLOATERINGSAVTAL.....	30
8.5.2 MARKANVISNING.....	30
8.5.3 TIDPLAN.....	30

1 INLEDNING

1.1 VAD ÄR EN DETALJPLAN?

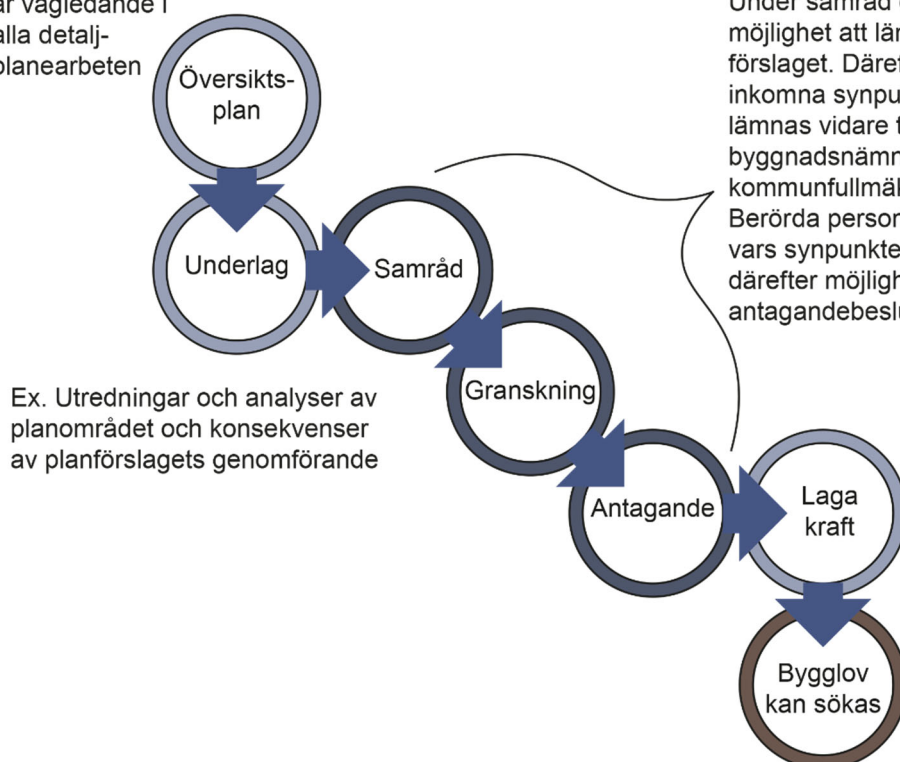
En detaljplan reglerar användningen av mark- och vattenområden och redovisar områden för allmän platsmark, kvartersmark och vatten. En detaljplan kan förstås som ett juridiskt bindande dokument mellan kommun, stat, markägare, grannar och andra berörda. Syftet är att göra avvägningar mellan allmänna och enskilda intressen för att nå en god helhetslösning, där planen sedan ligger som grund för beslut om till exempel bygglov. En detaljplan gäller tills dess att den upphävs eller ändras och ersätts med en ny.

Planläggningen av mark- och vattenområden är en kommunal angelägenhet, det så kallade planmonopolet. Det innebär att kommunen bestämmer och beslutar om planläggning av mark- och vattenområden inom hela kommungränsen.

Detaljplanen består av en plankarta med bestämmelser. Till detaljplanen hör även en planbeskrivning som beskriver hur planen ska förstås och genomföras. Planbeskrivningen ska redovisa planeringsförutsättningar, syftet med planen, hur planen är tänkt att genomföras samt de överväganden och ställningstaganden som har legat till grund för planens utformning med hänsyn till motstående intressen och planens konsekvenser. Om planen avviker från översiktsplanen ska planbeskrivningen redovisa på vilket sätt den i så fall gör det och särskilda skäl för avvikelsen. Planbeskrivningen ska även innehålla det illustrationsmaterial som behövs för att förstå planen. Även en grundkarta, undersökning om miljöbedömning och fastighetsförteckning ska tas fram till detaljplanen. Beroende på planens omfattning kan också ytterligare handlingar behövas ta fram, ofta i form av olika utredningar.

1.2 PLANPROCESSEN

Översiktsplanen är vägledande i alla detaljplanearbeten

Ex. Utredningar och analyser av planområdet och konsekvenser av planförslagets genomförande

Detaljplaneprocessen

Under samråd och granskning finns möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Därefter beaktas om möjligt inkomna synpunkterna och planen lämnas vidare till miljö- och byggnadsnämnden/kommunfullmäktige för antagande. Berörda personer och organisationer vars synpunkter ej beaktats har därefter möjlighet att överklaga antagandebeslutet inom tre veckor.

Lagakraft innebär att detaljplanen blir juridiskt bindande.

Processen för detaljplanering finns beskriven i Plan- och bygglagen (PBL 2010:900). Detaljplanearbetet bedrivs med standardförfarande, vilket enligt PBL 5 kap 11§ innebär att Länsstyrelsen, Lantmäteriet, berörda kommuner, sakägare och andra som har ett väsentligt intresse i frågan skall beredas tillfälle till samråd. Under samrådsskedet ges berörda möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Synpunkterna sammanställs och redovisas i en samrådsredogörelse. Eventuella ändringar förs in i förslaget. Efter beslut i miljö- och byggnadsnämnden ställs det slutliga förslaget ut för granskning i minst två veckor. Även under granskningstiden går det att lämna in skriftliga synpunkter. Efter granskning kan redaktionella ändringar av planförslaget göras, och därefter antas detaljplanen av miljö- och byggnadsnämnden eller kommunfullmäktige. Efter antagande har sakägare, bostadsrättshavare, hyresgäster och boende som ej fått sina yttranden tillgodosedda, under tre veckors tid möjlighet att överklaga detaljplanen. Det är därmed en förutsättning att ha yttrat sig skriftligt under samråds- eller granskningsskedet för att kunna överklaga planen.

1.3 TIDPLAN

Detaljplanen var ute på samråd 2024-12-13 till och med 2025-01-13 samt granskning 2025-01-20 till och med 2025-02-03. Under båda remissrundorna fanns planhandlingarna tillgängliga och utställda på tekniska förvaltningen i kommunhuset, plan 3, samt på hemsidan: www.monsteras.se. Under granskningen fanns även handlingarna utställda på Timmernabbens bibliotek. I samrådsredogörelsen och granskningsutlåtandet har alla inkomna synpunkter sammanställts och kommenterats.

Uppdragsbeslut: 2024-10-03

Samrådsbeslut: 2024-12-10

Granskningsbeslut: 2025-01-14

Antagandebeslut: 2025-03-06

Lagakraft: 2025-XX-XX

1.4 PLANHANDLINGAR

Till detaljplanen hör följande handlingar:

Plankarta i skala 1:500 (A2) 1:1000 (A4)

Planbeskrivning

Grundkarta

Undersökning

Prövning av barnets bästa

Fastighetsförteckning

Miljöteknisk markundersökning

Samrådsredogörelse

Granskningsutlåtande

2 PLANERINGSUNDERLAG

2.1 KOMMUNALA

2.1.1 DETALJPLAN

0861-P240, Detaljplan för Gissemåla 1:198 m.fl. (Timmernabbens småbåtshamn) 2017-11-14.

2.1.2 ORTSANALYS

Mitt Timmernabben – En anrik pärla där hav möter land, Ortsanalys för Timmernabben, mars 2023.

2.1.3 GRUNDKARTA

Grundkartan är upprättad av samhällsbyggnadsavdelningen i Mönsterås kommun genom utdrag ur och komplettering av kommunens primärkartverk. Fastighetsredovisningen är aktuell 2025-02-03. Mätmetod: Geodetisk nätverks-RTK Koordinatsystem: SWEREF99 1630 Höjdsystem: RH2000 Standardklass 2. Mätingenjör: Håkan Johansson

2.1.4 ÖVERSIKTSPLAN

Mönsterås kommuns översiktsplan, Del 2: Kusten, antagen 2006

Mönsterås kommuns översiktsplan 2040 – med utblick mot 2050, En hållbar kommun att verka, vistas och växa i, granskningshandling 2023

2.1.5 UNDERSÖKNING ENLIGT 6 KAP. 6§ MILJÖBALKEN (1998:808)

Detaljplan för del av Gissemåla 1:198 (lekplats vid hamnområdet), Undersökning – Om planen antas medföra betydande miljöpåverkan, daterad 2024-12-02.

2.2 UTREDNINGAR

2.2.1 MARKMILJÖUTREDNING

Rapport, Miljöteknisk markundersökning, Del av Gissemåla 1:198, Mönsterås kommun, WSP Earth & Environment Sverige, daterad 2023-02-22.

2.2.2 BARNKONSEKVENSANALYS

Detaljplan för del av Gissemåla 1:198 (lekplats vid hamnområdet), Prövning av barnets bästa – Om planen antas medföra betydande påverkan för barnets bästa, daterad 2024-12-05

2.2.3 KULTURMILJÖUTREDNING

Kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer i Timmernabbens samhälle, Mönsterås kommun och Länsstyrelsen Kalmar län, Kalmar läns museum, antagen av Kommunfullmäktige 2020-02-23.

Hamnmagasinen i Timmernabben, Gissemåla 1:198, Gissemåla 1:225, Mönsterås kommun, Kalmar läns museum, daterad 2017-03-09

3 DETALJPLANENS SYFTE

3.1 BAKGRUND

Under 2022 och 2023 genomfördes en ortsanalys i Timmernabben samhälle. Styrkan med ortsanalyserna är att orterna dels analyseras utifrån den fysiska miljön, men analyserna involverar även stora medborgardialoger för att få in invånarnas synpunkter och tankar om den egna orten. Ortsanalyserna har stor betydelse för kommande planering i samhällena då de är baserade på invånarnas egna idéer och tankar, och har därmed genomgått en demokratisk process som kan hjälpa planeringen i rätt riktning. Hamnpromenaden (gång- och cykelväg) som löper från Fiskarvägen i söder och som därefter sträcker sig österut, genom planområdet, vidare genom hela hamnområdet, för att sedan kopplas på Varvsvägen i norr, var ett resultat av ortsanalysen och färdigställdes 2024.

Som ytterligare ett resultat av ortsanalysen planerades även en stor-lekplats med utegym, planteringar med mera att placeras i anslutning till den nya belysta hamnpromenaden. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkände utformningen i beslut den 14 maj 2024 och därefter söktes och erhöles bygglov. Bygglovet överklagades och Länsstyrelsen beslutade den 5 september 2024 att upphäva miljö- och byggnadsnämndens beslut om bygglov med motiveringen att bygglovet strider mot detaljplanen. Gällande detaljplan reglerar ytan med användningen NATUR. Kommunen har efter överklagandet utrett olika alternativ framåt för att få till en stor-lekplats i Timmernabben. Beslutet landade i att ändra detaljplanen för gräsytan vid hamnområdet.

3.2 SYFTE

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utveckling av hamnområdet som central samlingsplats för alla, här med en mer definierad park och stor-lekplats.

4 BESKRIVNING AV DETALJPLANEN

4.1 HELA DETALJPLANEN

Planområdet omfattas endast av allmän plats. Markanvändningen inom planområdet föreslås vara PARK och PARK₁ som är en precisering för lekplats.

4.2 GENOMFÖRANDETID

Detaljplanens genomförandetid är 5 år från den dag detaljplanen fått laga kraft.

Genomförandetiden är den tidsrymd inom vilken en detaljplan är tänkt att genomföras. Som huvudregel får planen inte ändras, ersättas eller upphävas mot berörda fastighetsägares vilja under genomförandetiden. Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla men kan då ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning."

4.3 ALLMÄN PLATS

Markanvändningen inom planområdet föreslås vara PARK och PARK₁ som är en precisering för lekplats. Intensionen är att möjliggöra en central samlingsplats för alla åldersgrupper, här med en mer definierad park och stor-lekplats. Här finns även en avsikt att placera utrustning för utomhusgym samt grillplats som ryms inom användningen PARK.

4.3.1 HUVUDMANNASKAP

Huvudmannaskapet är kommunalt för allmän platsmark.

4.4 BEFINTLIGT

Planområdet omfattar cirka 4800 kvadratmeter och består till största del av en stor öppen gräsyta. Gräsytan sluttar mot viken och marknivån varierar från ca +2,8m i väst till ca +1,6m i öst. Inom planområdet finns idag ett träd, en klibbal, och ett fåtal buskar, främst nyponrosor. Planområdet gränsar till en parkeringsplats i nordöst samt ytterligare gräsyta i nordväst, en bollplan i väst, Timmernabbenviken i öst och kvartersmark med restaurangverksamhet i söder samt trädbevuxen naturyta i sydväst. I den södra delen av området passerar den nyanlagda gång- och cykelvägen genom planområdet och i öst delas gräsytan av gångpassagen mellan parkeringen och restaurangen.

4.5 ÄRENDEINFORMATION

Timmernabben har idag ingen tydlig centrumbildning. De ursprungliga centrumkärnorna finns kring Nyemåla och Gissemåla samt vid varvsindustrierna som bedrevs på orten. En kärna skulle kunna identifieras vid hamnområdet som historiskt har utgjort en viktig del av samhället och har ännu idag stor betydelse för besöksnäringen. Här finns fiskrestaurang, småbåtshamn och gästhamn, kajak- och paddeluthyrning samt närhet till camping och ställplatser. Här finns den direkta kopplingen till havet och stora ytor för parkering. Däremot saknar platsen tydliga aktiviteter eller funktioner som genererar liv och rörelse. Planområdet är beläget här, i anslutning till Timmernabbens hamn och Varvsvägen. Marken är kommunägd.

5 MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR

5.1 MOTIV TILL REGLERINGAR

Detaljplanen är upprättad efter Boverkets föreskrifter, BFS 2020:5 och allmänna råd, BFS 2020:6, som ska tillämpas på detaljplaner som påbörjats efter den 31 december 2021. Planbestämmelserna ska enligt föreskriften tillgängliggöras digitalt. Planbestämmelserna har formulerats efter Boverkets planbestämmelsekatalog och har tilldelats bestämmelsekoder enligt BFS 2020:5. Framtagandet av digital planbeskrivning enligt BFS 2020:8 görs parallellt med detaljplaneprocessen, och kommer vara digital till antagandet av detaljplanen.

I en detaljplan anger kommunen gränser för vad som är allmän plats, kvartersmark och vattenområden. Inom respektive område kan planbestämmelser anges som styr hur området får användas. Här följer en närmare beskrivning av de planbestämmelser som finns i plankartan.

GRÄNSLINJER

— — — — · Planområdesgräns

— · — · — · Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

PARK

PARK: Park används för alla typer av grönområden som kräver skötsel och som helt eller till viss del är anlagda. I användningen ingår även komplement till parkens användning. Med komplement avses bland annat förvaringsmöjligheter kopplat till parkens service- och skötselbehov, gång- och cykelvägar, planteringar, mindre lekplatser, mindre ytor för idrott, scener, kiosker, toaletter med mera. Användningen avgränsas av planområdesgräns.

PARK₁

PARK₁ - Lek: Om parken ska ha en särskild funktion som kommer dominera användningen, får stor betydelse för parkens utformning eller innebär en betydande omgivningspåverkan så kan användningen preciseras. Här avses en så kallad stor-lekplats att placeras. Användningen avgränsas av planområdesgräns.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

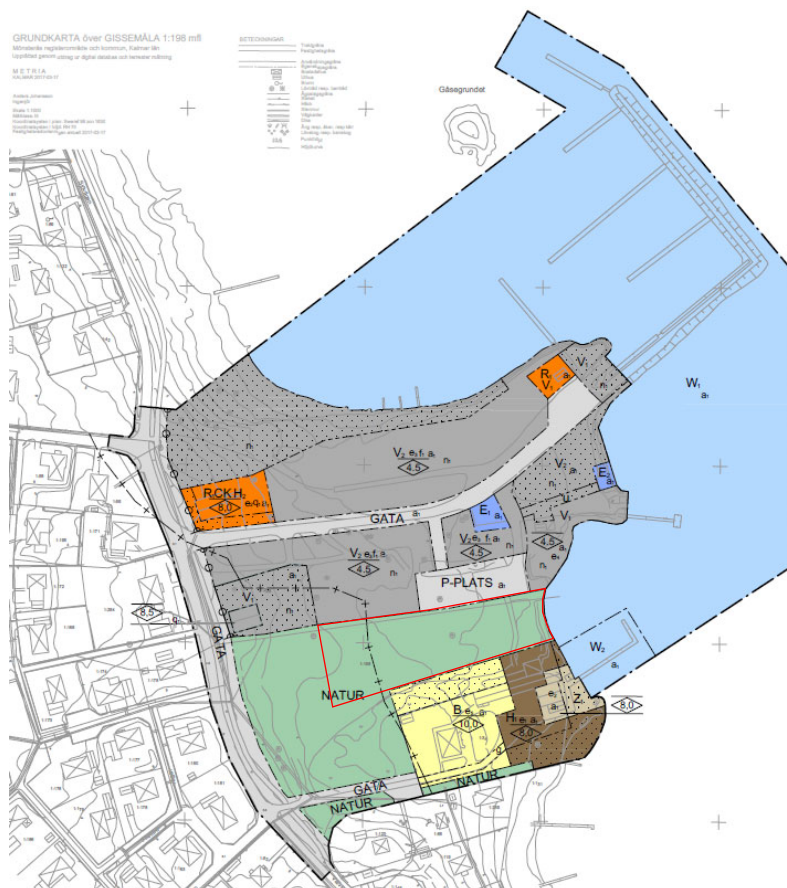
a₁ Strandskyddet är upphävt.

6 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

6.1 KOMMUNALA

6.1.1 DETALJPLAN

I gällande detaljplan 0861-P240, Detaljplan för Gissemåla 1:198 m.fl. (Timmernabbens småbåtshamn) som fick laga kraft den 14 november 2017 regleras det nya planområdet som NATUR. Användningen NATUR används för grönområden som inte är anlagda och som inte kräver någon omfattande skötsel. I användningen ryms även mindre park, vatten och friluftsanläggningar och andra komplement till grönområdets användning.

Utdrag ur gällande detaljplan för Timmernabbens småbåtshamn, nytt planområde markerat i rött.

Om föreslagen detaljplan antas och vinner laga kraft upphör tidigare detaljplan/detaljplaner att gälla inom planområdet, men äldre planbestämmelser fortsätter att gälla utanför det aktuella planområdet.

6.1.2 PLANBESKED

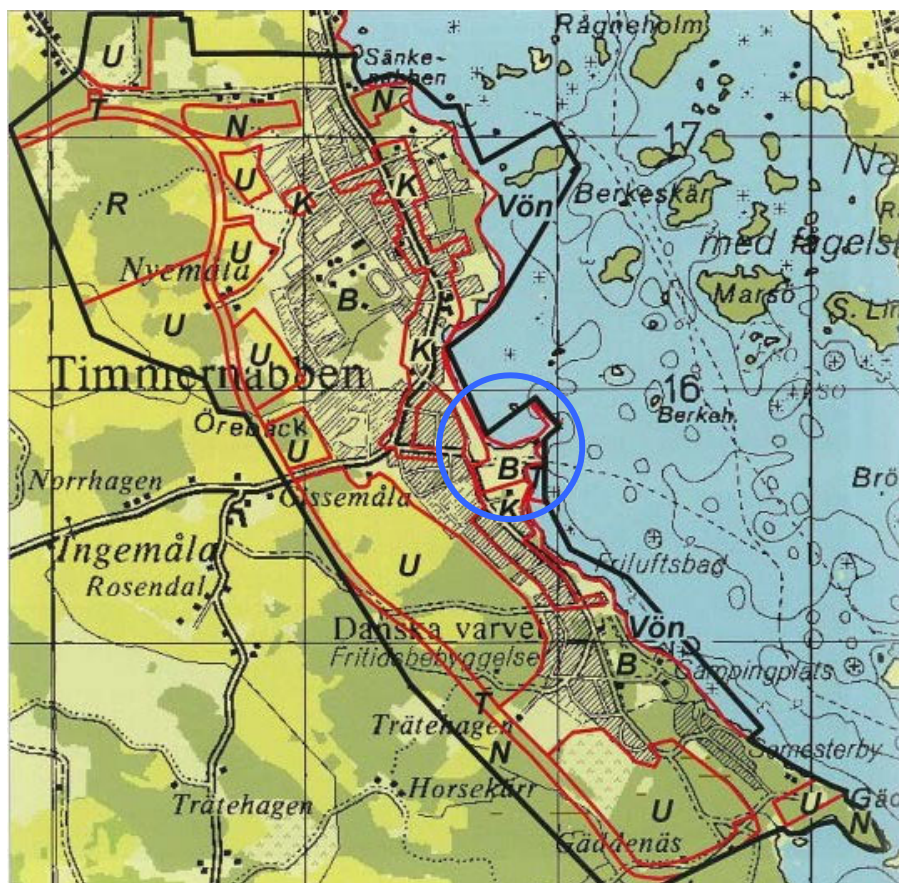
Kommunstyrelsens arbetsutskott gav 2024-09-17 miljö- och byggnadsnämnden uppdraget att påbörja en ny detaljplan för Del av Gissemåla 1:198 (Lekplats vid hamnområdet).

Miljö- och byggnadsnämnden har i beslut 2024-10-03 gett samhällsbyggnadsavdelningen uppdraget att påbörja en ny detaljplan för del av Gissemåla 1:198 (lekplats vid hamnområdet).

6.1.3 ÖVERSIKTSPLAN

I Mönsterås Översiktsplan Del 2 Kusten (antagen år 2006) redovisas det aktuella området som del av ”Timmernabbens samhälle” vid ”Timmernabbenviken”

Planområdet omfattas av två identifierade intresseområden. Till största del B- område, det vill säga befintligt bebyggda områden. I dessa områden ska bl.a. boende och pågående verksamhet prioriteras. Området gränsar även till K-område (rökeriet och delar av Varvsvägen och Sjövägen med bebyggelse), det vill säga markområden där kulturvården prioriteras. Planförslaget bedöms överensstämma med de intentioner som beskrivs i Mönsterås Översiktsplan. Översiktsplanen finns tillgänglig på kommunens hemsida.

Utdrag ur Mönsterås översiktsplan, del 2: Kusten

Mönsterås kommuns nya översiktsplan står inför antagande. I den nya översiktsplanen anges användningen av detaljplaneområdet som ny ”Mångfunktionell bebyggelse”. Området för ny mångfunktionell bebyggelse syftar till att tillföra centrumfunktioner i form av exempelvis torg, scen, lekpark/park eller liknande som hjälper till att koppla samman samhället. Detaljplaneförslaget bedöms ingå i intentionerna för området.

6.2 RIKSINTRESSEN

6.2.1 NATURVÅRD

Mönsterås moränskärgård är av stort geovetenskapligt intresse. Hela riksintresset för Mönsterås moränskärgård ligger inom riksintresse för högexploaterad kust.

6.2.2 HÖGEXPLOATERAD KUST

Planområdet ingår i ett område av riksintresse enligt 4 kap Miljöbalken. Riksintresset högexploaterad kust (MB 4:1 och 4:4) innebär i första hand en begränsning mot utbyggnad av nya fritidshus.

6.3 HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER ENLIGT 3 KAP. MILJÖBALKEN

I miljöbalkens tredje kapitel finns ett antal grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden av betydelse för vissa allmänna intressen. Dessa områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada de utpekade intressena. Områdena avser såväl olika bevarandointressen som områden som är viktiga för exploatering för ett visst ändamål. Hushållningsbestämmelserna rör främst mark- och vattenområden, men i den paragraf som rör naturvården, kulturmiljövården och friluftslivet finns även tillägget: fysisk miljö i övrigt. Planområdet omfattas inte av jordbruksmark, skogsbruksmark, oexploaterad mark eller ekologiskt särskilt känsligt område.

6.4 MILJÖKVALITETSNORMER

I en detaljplan ska det framgå att hänsyn tagits till gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken och att planförslaget inte medverkar till att dessa överträds. Det finns idag bestämmelser om miljökvalitetsnormer för buller, luft och vattenkvalitet.

6.4.1 LUFT

I luftkvalitetsförordning (2010:477) finns miljökvalitetsnormer för luft. Mönsterås kommun har en så pass liten befolkning och är så pass gles bebyggt att bedömningen är att vi inte är i närheten av att överskrida nivåerna.

6.4.2 VATTEN

År 2000 trädde EU:s gemensamma vattendirektiv i kraft vilket syftar till att säkerställa god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Samtliga Sveriges ytvattenförekomster har klassats utifrån ekologisk och kemisk status. Grundvattenförekomsterna klassas utifrån kemisk status och kvantitativ status. Planområdet är beläget i ett delavrinningsområde ”Rinner mot Lövöområdet” som mynnar ut i vattenförekomsten ”Lövöområdet” (SE565800-163000). Vattenförekomsten är ett kustvatten av naturlig härkomst på cirka 35 kvadratkilometer (VISSa). Dess ekologiska status är bedömd till ”måttlig” och kemisk status är bedömd till ”uppnår ej god”. Kraven på ekologisk respektive kemisk status är ”god ekologisk status 2039” samt ”god kemisk ytvattenstatus” med undantag för bromerad difenyleter (PBDE) samt kvicksilver och kvicksilverföreningar.

Gränsvärdena för PBDE samt kvicksilver och kvicksilverföreningar överskrider i alla Sveriges undersökta ytvattenförekomster; sjöar, vattendrag och kustvatten. Utsläpp av PBDE har under lång tid skett i både Sverige och utomlands vilket lett till långväga luftburen spridning och

storskalig atmosfärisk deposition av dessa ämnen. Det är dessa ämnen som gör att kemisk status är bedömd till ”uppnår ej god”.

Vattenförekomsten är klassificerad till måttlig ekologisk status med avseende på de biologiska kvalitetsfaktorerna växtplankton och klorofyll a. Status för växtplankton har bedömts vara måttlig. Bedömningen baseras på status för klorofyll a. Status för parametern klorofyll bedöms vara måttlig. Bedömningen baseras på sommarprovtagning 2013-2018 och bedömningen är gjord med hög säkerhet att status är sämre än god. Även satellitdata visar att klorofyll har måttlig status i vattenförekomsten. Vattenförekomsten är klassificerad till måttlig ekologisk status med avseende på de fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorerna ljusförhållanden och näringsämnen. Den sammanvägda statusen för näringsämnen i vattenförekomsten Lövöområdet bedöms vara otillfredsställande. Bedömningen baseras på provtagningar där vintervärden klassificeras för löst oorganisk fosfor (måttlig), löst oorganiskt kväve (måttlig), totalfosfor och totalkväve (båda värgen måttlig) samt sommarhalter av totalfosfor (dålig) och totalkväve (måttlig). I vattenförekomsten Lövöområdet bedöms status för parametern siktdjup vara måttlig. Påverkanskällor med betydande påverkan avseende totalfosfor och totalkväve bedöms vara jordbruk, punktkällor – reningsverk med risk för övergödning och sänkt status.

Kalmarkustens sandstensformation (SE628995-153160) är en grundvattenförekomst med en storlek av cirka 1 389 km² (VISSc). Den sträcker sig längs med Sveriges östra kust, från i höjd med Karlskrona till i höjd med Oskarshamn. Dess kemiska och kvantitativa status är båda bedömda som ”otillfredsställande” och målen är att god kemisk grundvattenstatus samt god kvantitativ status ska uppnås. Otillfredsställande kvantitativ och kemisk status råder båda med avseende på kloridhalter som överstiger riktvärdet. Kloriden kommer från saltvatteninträngning i ett antal brunnar i Blekinge län och förekomsten av klorid indikerar ett överuttag av vatten och därmed att det finns problem med kvantiteten. VA-förvaltare har även sett en sjunkande grundvattennivå som har svårt att återhämta sig under vinterhalvåret. Som påverkanskällor som riskerar att påverka grundvattenförekomsten negativt anges vattenbruk, kommunala/allmänna vattentäkter samt förorenade områden (bland annat källor till PFAS och EBH-objekt)

6.4.3 BULLER

Planområdet omfattas inte av de normer för buller som finns då varken större vägar (tre miljoner fordon/år), större järnvägar (30 000 tåg/år), eller större civila flygplatser (över 50 000 flygrörelser/år) finns i närheten.

6.5 MILJÖ

Planområdet omfattas av länsstyrelsens naturvårdsplan där det identifieras som ”högt naturvärde”, det lägsta värdet av tre värdenivåer.

6.5.1 STRANDSKYDD

Planområdet omfattas av strandskydd om 100 meter från strandlinjen. Dock har Länsstyrelsen godkänt kommunens beslut om strandskyddsdispens 2024-06-10 för lektorn/rutschkana på fastigheten Gissemåla 1:198, Mönsterås kommun. Med motiveringen att kommunen har bedömt att det finns särskilt skäl enligt 7 kap 18 c § punkt 5 miljöbalken. Det vill säga att det rör sig om ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. Det har efterfrågats en lekplats i samhället och andra lämpliga platser har utretts men inte bedömts som lämpliga alternativ.

6.5.2 DAGVATTEN

Dagvatten är regn- och smältvatten som tillfälligt rinner på markytan från bland annat hårdgjorda ytor som hustak, vägar, parkering samt mark- och stenläggningar. Dagvatten behöver tas hand om och fördröjas för att undvika tillfälliga översvämningar vid kraftig nederbörd samt säkerställa att vattnet infiltreras innan det når avrinningsområde och recipient. Planområdet består till övervägande del av en gräsyta idag och har goda möjligheter till att infiltrera dagvatten.

6.6 HÄLSA OCH SÄKERHET

6.6.1 OMGIVNINGSBULLER

Vid planering ska det eftersträvas att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa, enligt miljökvalitetsnorm i MB 5 kap. 2§. Varvsvägen ligger ca 60 meter väst om planområdet med skyltad hastighet 30km/h. Bedömningen är att det inte finns något omgivningsbuller att ta hänsyn till.

6.6.2 OLYCKOR

Räddningstjänstens framkörningstid till planområdet är <15 minuter. Idag har räddningstjänsten kapacitet till att maximalt bistå med utrymning upp till 11 m höjd. Två brandposter finns intill Varvsvägen i planområdets närhet, ca 70 respektive 80 meter ifrån planområdet. Närheten till havet underlättar brandsäkerheten.

6.6.3 ÖVERSVÄMNING

Den bedömning som gjorts av Länsstyrelsen i Kalmar län efter underlag från SMHI visar att den långsiktiga havsnivåhöjningen till år 2125 förväntas uppgå till 1,50 meter. För år 2100 bedöms den permanenta höjningen till 1,13 meter. Detta innebär att den permanenta havsnivån om 100 år kommer att ligga betydligt högre än dagens nivå, men inte på de nivåer som tillfälliga översvämningshändelser kan nå. Temporärt högvatten, som kan inträffa vid stormar eller andra extrema väderförhållanden, kan resultera i ytterligare höjningar upp till cirka 1,55 meter över den nya permanenta havsnivån, vilket innebär en total tillfällig havsnivå på ca 3,05 meter år 2125.

Denna kombination av permanent havsnivåhöjning och temporära högvattenshändelser motiverar behovet av en högre säkerhetsnivå för byggnadskonstruktioner. Miljö- och byggnadsnämnden har därför beslutat att anta riktlinjer för nya detaljplaner och bygglov utanför detaljplanelagda områden (diarienummer: MBN 2024-781).

För att säkerställa att byggnader skyddas mot både den långsiktiga havsnivåhöjningen och temporära högvatten ska huvudbyggnader i områden med översvämningrisk placeras på en höjd av minst 3,05 meter över 2024 års nollplan. För enklare byggnader räcker en höjdgräns på 2,3 meter över 2024 års nollplan om byggnaden förväntas ha en livslängd på under 50 år. Kan byggherren eller planhandläggare i ett specifikt fall visa att byggnadens konstruktion inte kommer att ta skada om byggnaden uppförs på en lägre höjd än ovanstående finns möjlighet att avvika från riktlinjen. Exempelvis genom val av material eller andra skyddsåtgärder.

Marknivån inom planområdet varierar från ca +2,8 meter i väst till ca +1,6 meter i öst. Det föreligger en översvämningsrisk inom området där delar av området kan översvämmas vid temporära högvatten redan idag och hela planområdet kan översvämmas vid temporära högvatten om 100 år. Marken sluttar mot havet och vatten som inte hinner att infiltrera i gräsytan vid ett kraftigt skyfall kan tänkas temporärt ansamlas väst om den nya gång- och cykelvägen som ligger något högre än omgivande mark. Vägkroppen är dock en så kallad genomsläpplig vägkropp och stående vatten förväntas relativt snabbt att infiltrera ner i gräsytan samt genom vägkroppen.

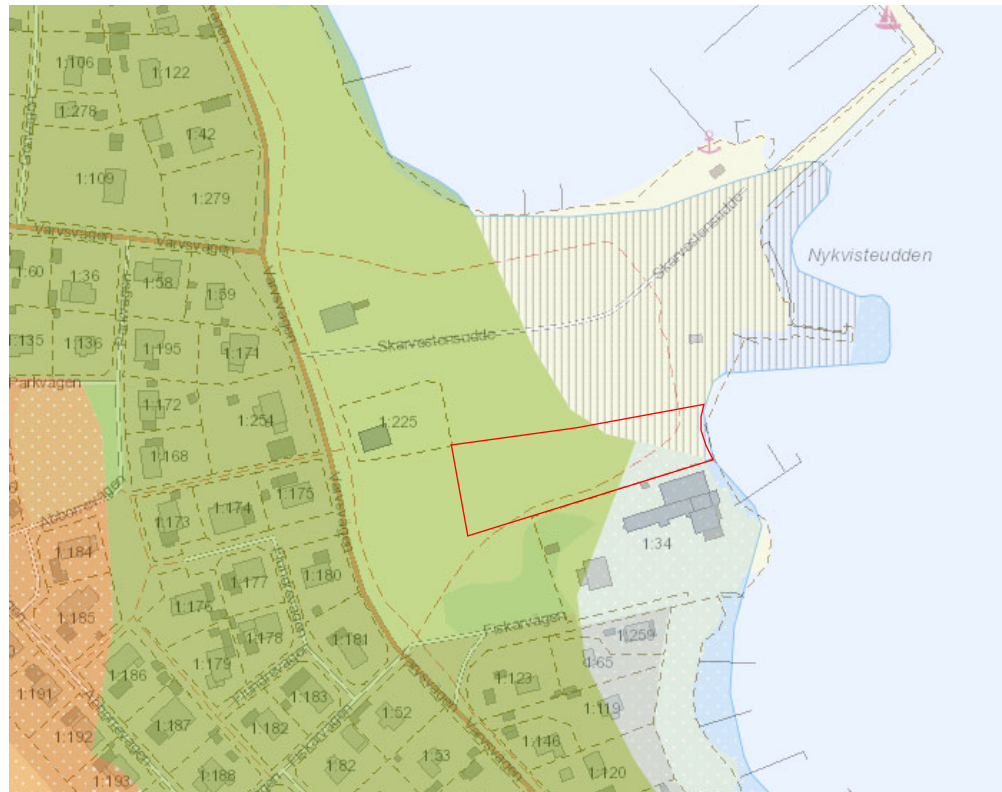
Kartutdrag som visar temporärt högvatten år 2125, +3,05 meter, samt kustöversvämmad mark 2125, +1,5 meter med planområde markerat i rött.

6.6.4 EROSION

Strandkanten intill planområdet bedöms ha en låg eroderbarhet.

6.7 GEOTEKNISKA FÖRHÅLLANDEN

Berggrunden i planområdet utgörs av Neoproterozoiska och fanerozoiska plattformstäckets och består av sandsten. Den största delen av planområdet består enligt SGU:s jordartskarta av isälvsediment och utgörs av en del av Timmernabbsåsen som i sin helhet är drygt 11 kilometer lång. I rapporten "Översiktlig grusinventering för Mönsterås kommun" är Timmernabbsåsen utpekad som klass 2 område; mycket skyddsvärd. I sydöst övergår jordarten i sandig morän och i nordöst i fyllnadsmaterial. Marknivån inom planområdet varierar från ca +2,8 meter i väst till ca +1,6 meter i öst.

Kartutdrag som visar jordarter SGU, med planområde markerat i rött.

6.7.1 FÖRORENAD MARK OCH RADON

Den västra delen av området är identifierat av Länsstyrelsen som potentiellt förorenat område. MIFO 1, riskklass 3, vilket innebär en måttlig risk för människa och miljö. Enligt EBH-kartan tillhör objektet branschklassen "Sågverk utan doppling/impregnering" som är i branschklass 4.

Ortofoto över provtagningsområde, rapport, miljöteknisk markundersökning 2023, Kartunderlag: © Lantmäteriet

På uppdrag av kommunen har WSP under våren 2023 genomfört en miljöteknisk markundersökning. Provtagningsplanen godkändes av miljö- och byggnadsnämnden den 11 januari 2023. 12 provgropar grävdes spridda över området. Se figur nedan för provgroparnas slutliga placering. Enligt provtagningsplanen skulle provtagning ske ner till naturlig jord eller som mest 3 meter under markytan i punkter där fyllnadsmassor påträffades (m u my). Fyllnadsmassor påträffades i samtliga provgropar utom en. Där fyllnadsmassor påträffades utfördes provtagning av jord ned till naturlig jord i samtliga provgropar utom en (22W07). Provtagning kunde dock enbart ske ner till 2 m u my i provgrop 22W07, på grund av att grundvatten trängde in i provgropen och försvårade djupare grävning.

Marken i området utgörs generellt av ett ytligt matjordlager underlagrat av fyllnadsmassor i form av sand och sten eller av naturliga jordlager i form av sand och sten. I fyllnadsmassorna påträffades ställvis även block tegel, betong, svarta massor (trä, bark), järnskrot och eternit. De djupare fyllnadsmassorna underlagrades generellt av sand och sten, men även lera eller fd sjöbotten påträffades. I en punkt påträffades inga fyllnadsmassor. Där fyllnadsmassor påträffades varierade fyllningens mäktighet mellan 0,3–2,0 m u my.

Provgroparnas slutliga placering, rapport, miljöteknisk markundersökning 2023, Kartunderlag: © Lantmäteriet

Totalt skickades 26 av de uttagna jordproverna till laboratoriet för analys. Av dessa analyserades 18 jordprover med avseende på metaller (As, Ba, Pb, Cd, Co, Cu, Cr, Hg, Ni, V, Zn), 9 med avseende på organiska ämnen (BTEX, alifatiska kolväten, aromatiska kolväten och PAH-16), 10 med avseende på PCB, 5 med avseende på Soil2Control (screeninganalys) och 9 med avseende på PAH.

Vid jämförelse mot jämförvärden påträffas i ett prov (22W07, nivå 0,6–1,1 m u my) en halt av zink överskridande Naturvårdsverkets riktvärde för mindre känslig markanvändning, MKM. I samma prov påträffas även halter av kvicksilver, PCB-7 och PAH-H över Naturvårdsverkets riktvärden för känslig markanvändning, KM. I ett underliggande prov från samma provpunkt (22W07, nivå 1,1–1,6 m u my) påträffas en halt av kvicksilver över KM. Troligen har någon form av oljepanna/värmepanna varit placerad i närheten av punkt 22W07. I ett ytterligare prov, från en annan provpunkt (22W03, nivå 0,0–0,2 m u my), påträffas en halt av PAH-H över KM. En halt av brommetan strax över laboratoriets rapporteringsgräns påträffas även i punkt 22W05, på nivån 0,6–1,1 m u my.

Resultat (enhet mg/kg TS)	
22W03:	PAH summa 1,2. (KM 1)
22W07:	Zink 550 (KM 250)
	Kvicksilver 0,44 respektive 0,71 (KM 0,25, MKM 2,5) Olika djup
	PCB- 7 0,13 (KM0,008, MKM 0,2)
	PAH-H Summa 1,1 (KM 1)
22W05	Brommetan 0,067 (rapportgräns 0,05)

Provgropar där Naturvårdsverkets riktvärden för KM överskrids, rapport, miljöteknisk markundersökning 2023

Rapporten visar att det förekommer halter över tillämpade jämförvärden i enstaka jordprover, men att föroreningsnivån inom området generellt är under KM. Screeninganalyserna har inte detekterat förekomst av föroreningar utöver det förväntats inom området, utöver en halt av brommetan i ett prov (troligen från bekämpningsmedel).

Tekniska förvaltningen har fört dialog med Miljö- och byggförvaltningen 2023-12-08 (Diariennr. MBN-2023-19) inför byggnation av stor-lekplats. Tekniska förvaltningens beskrivning av planerade åtgärder var att rena massor kommer att läggas på lekytan på stor-lekplatsen. Man önskar att få flytta massor som grävs bort för att ersättas av fallskydd inom området. På bollplanen där punkt 22W07 är belägen kommer jord att läggas på. Miljö- och byggförvaltningens svar, baserat på ovan beskrivna miljöteknisk markundersökning var att resultatet vid punkt 22W03 och 22W05 föranleder ingen åtgärd. Tillsynsmyndigheten godkänner att massor flyttas inom området. Om grävningsarbeten ska ske i marken närmare punkt 22W07 än 10 meter bör samråd ske med tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten bedömer att planerad åtgärd, byggnation av stor-lekplats, inte kräver en anmälan enligt 28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:998). Lämnade uppgifter är tillräckliga. Åtgärden kan genomföras enligt Tekniska förvaltningens beskrivning av planerade åtgärder.

Som alltid gäller att om det vid markarbete noteras massor som ser konstiga ut, (färg eller lukt) så ska arbetet stoppas och tillsynsmyndigheten kontaktas.

Flygfoto från 1957 över provtagningsområdet, visar en byggnad och trälagring på området, miljöteknisk markundersökning 2023, Kartunderlag: © Lantmäteriet

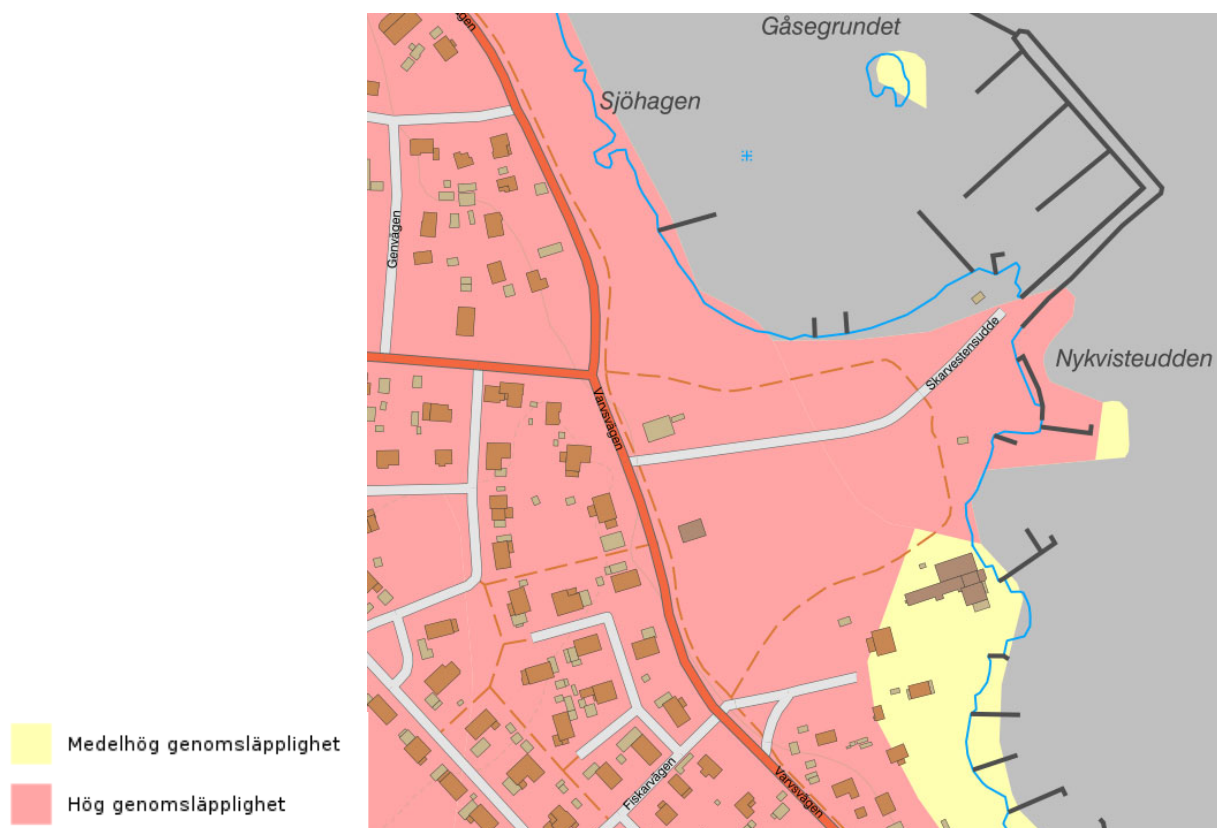

Flygfoto från 1972 över provtagningsområdet visar att verksamheten då hade upphört och att byggnaden var riven, miljöteknisk markundersökning 2023, Kartunderlag: © Lantmäteriet

I kommunens översiktliga radonutredning har marken till största delen klassats som normalradonmark/högradonmark. För sådan mark gäller generellt att byggnader ska utföras radonsäkert om inte radonundersökning visar annat.

6.8 HYDROLOGISKA FÖRHÅLLANDEN

Platsens ytavrinning sker mot öst. Enligt SGU:s översiktliga kartor är genomsläppligheten hög där jordarten består av isälvs sediment och fyllnadsmaterial samt medelhög där jordarten består av sandig morän, se figur nedan.

Utskrift ur Genomsläpplighetskarta, SGU 2024

6.9 FYSISK MILJÖ

Planområdet utgörs av en stor gräsyta som används flitigt för fritidsaktiviteter. Området är plant och endast sparsamt bevuxet med buskar och ett träd, en klibbal. Den nyanlagda hamnpromenaden (gång- och cykelväg) passerar genom planområdet, liksom éntregången från parkeringsplatsen, norr om planområdet, till restaurangen, söder om planområdet.

6.10 KULTURMILJÖ

Timmernabben växte fram som ett varvs- och sjöfartssamhälle under 1800-talet. Varvsrörelse bedrevs från 1840-talet och under 1800-talets andra hälft utkonkurerade man Pataholm som varvs- och rederiort. Vid tiden för första världskriget fanns fler segelfartyg registrerade i Timmernabben än i Kalmar. De kustanknytna verksamheterna med skeppning, rederi- och varvsrörelser var betydande. Den gamla lastageplatsen låg först vid ”Danska varvet”, ett stycke söder om planområdet. Den nya lastplatsen vid hamnområdet anlades först vid mitten av 1800-talet. Här bedrevs även trävaruhandel och handelsbod. Omkring år 1920 etablerades Ludvigssons träförädlingsföretag och trävaruaffär där. Såghuset låg på den södra delen av hamnplanen och var verksamt fram till i början av 1960-talet. Strandområdet, där det förr rådde ett hektiskt arbetsliv, är idag främst använt av ortsbefolkningen som område för fritidsaktiviteter. Byggnader från sekelskiftet finns främst representerade i de södra delarna kring Danska varvet. Det finns en tydlig delning mellan Timmernabbens äldre epok som sjöfartssamhälle och den moderna epoken som semesterort där fritidshuset är överrepresenterade i södra delen av samhället. Timmernabben har

en lång tradition som semesterort och blev bland annat omnämnt som ”Smålands riviera” i Svenska Turistföreningens årsbok. Detta redan före första världskriget.

Planområdet ligger inom de delar av Timmernabben som år 1982 utpekades som kulturhistoriskt värdefulla av Kalmar läns museum. Hänsyn enligt §38 i 1959/1981 års Byggnadsstadga skulle tillämpas i området. Utanför planområdet finns två magasinsbyggnader; korsvirkesmagasinet och röda magasinet. Dessa ligger inom ett utpekat område i Mönsterås kommuns kulturmiljöprogram från år 2003: ”16.27 Timmernabbens tätort, Ålems socken”. Planområdet ligger dessutom inom området för den utredning som genomfördes och antogs av kommunfullmäktige 2020, ”Kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer i Timmernabbens samhälle”, delområde B, Gissemålas tidigare ägor.

Flygfoto över hamnområdet kring slutet av 1950-talet.

6.10.1 FORNLÄMNINGAR

Inom området finns inga kända fornlämningar.

6.11 SOCIALA

Under arbetet med ortsanalysen framkom behovet av fler sociala mötesplatser centralt i Timmernabben, där alla oavsett ålder eller bakgrund kan mötas. Området kring småbåtshamnen framkom då som en viktig plats för alla orsbor.

Styrkan med den genomförda ortsanalysen är att orten dels analyserats utifrån den fysiska miljön, men analyserna involverade även stora medborgardialoger för att få in invånarnas synpunkter och tankar om den egna orten. Syftet har varit att förbättra miljön efter de boendes behov. Under arbetet samverkade vi med politiker, näringsutvecklare, representanter för skolverksamheten, föreningsrepresentanter, verksamhetsutövare, företagare, samhällsföreningen och orsbor. För att nå så många som möjligt under ortsanalysen användes tre olika metoder. Enkätundersökning, djupintervjuer med personer som har en stark koppling till samhället, samt två medborgardialoger. Vi valde att ha medborgardialogerna efter ordinarie arbetstid, i en tillgänglig lokal i Timmernabben, intill planområdet. Uppslutningen var god, ca 85 personer deltog vid första tillfället samt ca 70 personer vid andra tillfället, exklusive arbetsgruppen. Genom att använda oss av enkäter under medborgardialogerna så kom alla till tals, även de som inte är lika bekväma med att tala inför grupp. En riktad dialog med barn gjordes inte i den ortsanalys som föregick detaljplanarbetet. Dock deltog barn vid medborgardialogerna och fick sin röst hörd. Barnen företrädess dessutom av vuxna som arbetar med barn.

Tillgängligheten i området är förhållandevis god. Planområdet i sig har användningen naturmark i gällande plan vilket medför att skötseln inte är lika frekvent som på parkmark. Därför kan vi se att barn främst rör sig på den befintliga bollplanen intill planområdet samt på den nyanlagda gång- och cykelvägen genom planområdet. Gräsytan i övrigt har varit oklippt och inte lika inbjudande att röra sig på. Den nyanlagda gång- och cykelvägen, ”Hamnpromenaden”, är ett resultat av ortsanalysen, som redan byggts ut och försetts med belysning för att främja en trygg miljö.

6.12 TEKNIK

Planområdet ligger inom kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp (VA), där kommunala VA ledningar finns i anslutning till området. Ledningar och anslutningar till mindre byggnader kopplade till användningen PARK och PARK₁ kan kopplas på det befintliga nätet. De befintliga ledningar som finns inom området idag ligger på allmän platsmark och kommer inte att skyddas med någon bestämmelse i plan.

Räddningstjänstens framkörningstid till planområdet är <15 minuter. Idag har räddningstjänsten kapacitet till att maximalt bistå med utrymning upp till 11 m höjd. Två brandposter finns intill Varvsvägen i planområdets närhet, ca 70 respektive 80 meter ifrån planområdet.

6.13 SERVICE

I Timmernabben finns offentlig service i form av förskolan Skutan med fem åldersindelade avdelningar, Tillingskolan för skolklasser F-6 samt bibliotek och sporthall i anslutning till skolområdet. Det finns även en gästhamn för småbåtar vid det gamla färjeläget och två kommunala badplatser, en vid Danska varvet och en vid Gamla stugbyn.

Det finns en del kommersiell service i Timmernabben. Bland annat livsmedelsbutik, bensinstation, karamellfabrik med anor sedan 1919, frisör, restaurang och pizzerior, kajakuthyrning och kakelugnsverksamhet. Kakelugnsfabriken som funnits på samma plats i Timmernabben sedan 1925 är starkt identitetsskapande och utgör ett symboliskt värde för orten. Det finns även ett bed & breakfast, campingområde och ställplatsområde för husbilar.

6.14 TRAFIK

Idag används området som rekreationsområde. Många promenerar och den nyanlagda hamnpromenaden (gång- och cykelväg) passerar genom planområdet. Varvsvägen sträcker sig från norr till söder ca 60 meter väst om planområdet. Skyltad hastighet på Varvsvägen är 30 km/h. Hastighetsdämpande åtgärder i form av gupp finns. Parallellt med Varvsvägens östra sida finns en gång- och cykelväg. Den mynnar strax söder om Gabriel Keramik och sträcker sig till Rundstigen i söder. Hamnpromenaden ansluter till denna, i norr där Varvsvägen möter Sjövägen och i söder vid Fiskarvägen.

Närmaste busshållplatser är Mastvägen. Hållplatsen ligger ca 500 meter från planområdet. Sträckan trafikeras idag av Kalmar länstrafik busslinje 163 med avgångar varje timma, varje halvtimma vid pendlingsstiderna. Det tar ca 15 minuter med buss till Mönsterås och ca 5 minuter med buss till Ålem.

Planområdet gränsar i norr till en nyligen utbyggd parkering (ca 40 parkeringsplatser). Infarten till parkeringen har flyttats västerut för en säkrare gång- och cykeltrafik närmare strandlinjen. Parkeringsplatsen beräknas kunna täcka behovet av parkering även för de bilburna som besöker den framtida stor-lekplatsen.

7 KONSEKVENSER

7.1 FASTIGHETER OCH RÄTTIGHETER

Planförslaget påverkar inte fastighetsindelningen. Det finns inga servitut inom planområdet.

7.2 RIKSINTRESSE

Föreslagen detaljplan påverkar inte och innebär heller inga förändringar som anses motverka riksintressenas syfte. De åtgärder som medges i detaljplanen bedöms inte stå i konflikt med de särskilda bestämmelserna för hushållning med mark och vatten som beskrivs i 3 och 4 kap. miljöbalken.

7.2.1 NATURVÅRD

Mönsterås moränskärgård är av stort geovetenskapligt intresse. Hela riksintresset för Mönsterås moränskärgård ligger inom riksintresse för högexploaterad kust. Planen bedöms inte strida mot riksintressets syfte.

7.2.2 HÖGEXPLOATERAD KUST

Planområdet ingår i ett område av riksintresse enligt 4 kap Miljöbalken. Riksintresset högexploaterad kust (MB 4:1 och 4:4) innebär i första hand en begränsning mot utbyggnad av nya fritidshus. Planen bedöms inte strida mot riksintressets syfte. Bedömningen grundar sig på att Mönsterås tätort omfattas av tätortsundantaget enligt Miljöbalken 4:1 2 st.

7.3 HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER ENLIGT 3 KAP. MILJÖBALKEN

De åtgärder som medges i detaljplanen bedöms inte stå i konflikt med de grundläggande bestämmelserna för hushållning av mark- och vattenområden.

7.4 MILJÖKVALITETSNORMER

Kommunen gör bedömningen att planförslaget inte påverkar luft, buller eller vattenkvaliteten i området så att miljökvalitetsnormerna riskerar att överskridas.

7.4.1 LUFT

Detaljplanen bedöms inte påverka luftkvaliteten i området så att miljökvalitetsnormerna riskerar att överskridas.

7.4.2 VATTEN

Detaljplanen ändrar användningen från NATUR till PARK och PARK₁ för att möjliggöra en mer skött yta utformad för att stödja sociala möten i alla åldrar. Bland annat med en stor-lekplats, utegym och grillplats, men även med planteringar. Merparten av planområdet utgörs av icke hårdgjorda ytor. Undantaget en asfalterad gång- och cykelväg utgörs planområdet av gräsbevuxen mark. Markmaterial på framtida lekytor och gångytor på lekplatsen planeras i huvudsak att utföras så att genomsläppligheten bevaras. Bedömningen är att planen inte kommer att ha negativ inverkan på miljökvalitetsnormer för aktuell vattenförekomst.

7.4.3 BULLER

Bullernivåerna i området bedöms inte medföra skadliga risker för människors hälsa och inte heller överskrida gällande miljökvalitetsnormer. Detaljplanen medger användningen PARK och PARK₁ vilket kan innebära en viss ökad trafik i området. Det bedöms dock inte finnas någon risk för att miljökvalitetsnormen för buller överskrids.

7.5 MILJÖ

7.5.1 STÄLLNINGSTAGANDE 4 KAP. 33 B § PLAN- OCH BYGGLAGEN (2010:900)

I samband med en ny detaljplan ska en bedömning göras om de åtgärder som planen medger kan orsaka en betydande miljöpåverkan. Om så är fallet ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) göras. Som stöd för kommunens ställningstagande har en undersökning om planförslaget antas medföra betydande miljöpåverkan upprättats och bifogas i planhandlingarna. Kommunens bedömning är att planen inte kommer att medföra en betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning behöver därmed inte göras.

7.5.2 STRANDSKYDD

Planområdet omfattas av strandskydd om 100m från strandlinjen. Kommunen avser att upphäva strandskyddet inom allmän platsmark PARK och PARK₁. Områden där strandskyddet upphävs markeras på plankartan med beteckningen a₁. Förutsättningen att upphäva strandskydd är att det föreligger särskilda skäl och att intresset av att ta området i anspråk, på det sätt som avses med planen, väger tyngre än strandskyddets syften. Som särskilda skäl för att upphäva strandskyddet (MB, kap 7 § 18c) framhålls att marken inom planområdet redan är ianspråktagen. Inga betydande naturvärden i form av flora eller fauna finns inom det föreslagna området. Strandskyddets upphävande påverkar inte några värden för växt- och djurliv negativt. Upphävandet av strandskyddet bedöms ej motverka strandskyddets syften som att trygga förutsättningarna för rörligt friluftsliv samt att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet.

7.5.3 DAGVATTEN

Kommunen förespråkar, enligt antagen VA-plan, lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD), vilket innebär åtgärder som syftar till att förhindra eller minska mängden dagvatten. Där LOD tillämpas leds dagvatten inte bort i ledning direkt från stupröret utan vattnet infiltreras vanligen i närliggande mark. Genom att tillämpa LOD minskar dagvattnets belastning på ledningsnät, reningsverk och recipienter. Vid lokalt omhändertagande kan grönytor utnyttjas för utjämning och rening. Andra exempel är växtbeklädda tak och plattsättning med genomsläppliga fogar. Dagvatten från egen fastighet ska omhändertas lokalt.

Planförslaget anger användningen PARK, där endast komplementbyggnader kopplade till användningen tillåts, samt PARK₁ med preciseringen lekplats. Kommunens bedömning är att dagvattnet även fortsättningsvis ska kunna infiltrera inom planområdet.

7.6 HÄLSA OCH SÄKERHET

7.6.1 BERÄKNING AV OMGIVNINGSBULLER

Eftersom bostadsbyggnader inte planeras inom planområdet är en beräkning av omgivningsbuller enligt 4 kap. 33a § PBL inte relevant. Bedömningen är dessutom att det inte finns något omgivningsbuller att ta hänsyn till. En beräkning av omgivningsbuller har därför inte tagits fram.

7.6.2 OLYCKOR

Kommunen planerar att anordna en anvisad grillplats för att minska risken för gräsbrand eller personskador vid grillning. I övrigt finns inga påtagliga risker för olyckor utöver de som bör gå att undvika med en vuxens tillsyn vid lek, t ex. risker med närheten till trafik och vatten i och med det kustnära läget.

7.6.3 ÖVERSVÄMNING

Det föreligger en översvämningsrisk inom området där det sydöstra hörnet kan översvämmas vid temporära högvatten redan idag. Hela planområdet kan översvämmas vid temporära högvatten om 100 år. För planområdet planeras användningen PARK och PARK₁ vilket endast medger enklare byggnader kopplat till användningen, till exempel en besökstoalett, kiosk, lektorn etc.

För allmän platsmark följer kommunen Miljö- och byggnadsnämndens beslut om riktlinjer (diarienummer: MBN 2024-781). För att säkerställa att byggnader skyddas mot både den långsiktiga havsnivåhöjningen och temporära högvatten ska enklare byggnader klara temporärt översvämmande vatten på upp till 2,3 meter över 2024 års nollplan om byggnaden förväntas ha en livslängd på under 50 år. Vid projektering ska kommunen ta hänsyn till översvämningsrisken och utforma området med förutsättningen att marken temporärt kan komma att översvämmas.

7.6.4 EROSION

Strandkanten intill planområdet bedöms ha en låg eroderbarhet. Planens genomförande påverkar inte strandlinjen.

7.7 NATUR OCH FYSISK MILJÖ

7.7.1 GRÖNOMRÅDE

Planområdet är redan idag ianspråktaget och består till största del av en stor gräsyta. Att ändra användningen från NATUR till PARK och PARK₁ med preciseringen lekplats bedöms inte ge några negativa konsekvenser för växt och djurlivet men kan komma att medföra att ytan upplevs mer omhändertagen. Grusade gångar och blommande växter kan även ge en positiv påverkan för insekter och pollinatörer. Den klibbal som utgör det enda trädet inom planområdet är ett estetiskt tilltalande träd men har inget specifikt bevarandevärde. Planförslaget kan medföra att fler träd planteras på ytan vilket bidrar till svalare miljöer i tätorten under värmeböljor.

7.7.2 LANDSKAPSBILD

Planförslaget tillåter endast byggnation kopplat till användningen PARK och och PARK₁ med preciseringen lekplats. Den bebyggelse i form av komplement till användningen, lekutrustning etc. bedöms inte utgöra en risk för påverkan på landskapsbilden.

7.8 KULTURMILJÖ

Planförslaget bedöms inte ge någon negativ påverkan på kulturmiljön.

7.9 SOCIALA

7.9.1 BARN

Inom planområdet planeras en lekplats tillgänglig för allmänheten. Platser för barn och som är tillgängliga för allmänheten har rökförbud enligt svensk lag för att säkra en hälsosam miljö för barnen som är extra känsliga. Den naturliga luften på platsen håller en god kvalitet. Inför byggnation av lekplats har en miljöteknisk markundersökning genomförts som visar att föroreningsnivån inom området generellt är under riktvärdena för känslig markanvändning. Vid inköp av produkter till barn arbetar kommunen efter Mönsterås kemikalieplan för att minimera risken för att de innehåller farliga kemikalier. Planområdet har inga bullerproblem och ljusförhållandena är goda.

Inom planområdet har främst barn rört sig på bollplanen samt på den anlagda gång- och cykelvägen eftersom naturmarken i övrigt har bestått av oklippt gräs. I och med att användningen ändras till parkmark med preciseringen lekplats kommer dels fler gångar och målpunkter, lekturustning etc., att skapas för barnen att röra sig till, dels kommer skötselnivån att höjas och gynna ett friare rörelsemönster. Bedömningen är att detaljplaneförslaget ger en positiv påverkan för barnets bästa.

7.9.2 JÄMLIKHET

Kommunen utgår ifrån gruppen människor, dvs. vuxna och barn samt att olika personer har olika behov och önskemål. Det finns till exempel personer som har behov av att vara mer fysiskt aktiva och det finns personer som har behov av lugnare aktiviteter. Kommunens intention är att här ska finnas något för alla. Visionen är att skapa en miljö som stödjer möten mellan människor oavsett kön, ålder, funktionalitet eller bakgrund. Genom att möjliggöra en mötesplats för alla i en hälsosam parkmiljö med möjlighet till fysisk aktivitet bidrar kommunen till arbetet för att människor ska få samma förutsättningar för en god hälsa. Det trygghetsfrämjande arbetet har redan börjat genom att anläggningen av en belyst gång- och cykelväg genom området färdigställdes under 2024. Även den planerade lekplatsen kommer att förses med belysning. Eftersom utformningen är tänkt att attrahera alla oavsett ålder, kön, funktionalitet eller bakgrund så finns förutsättningarna för fler ögon på platsen, vilket i sig bidrar till en tryggare plats.

7.10 TRAFIK

7.10.1 MOTORTRAFIK

Angöring och en nyligen utbyggd parkering finns redan i anslutning till planområdet. Denna bedöms kunna täcka behovet för en framtida stor-lekplats på ytan.

7.10.2 GÅNG- OCH CYKELTRAFIK

Planförslaget har inga negativa konsekvenser för gång- och cykeltrafik. Hamnpromenaden, en ny gång- och cykelväg har redan byggt ut här under 2024. Däremot kan planen medföra att kommunen kan förverkliga en central samlingsplats och skapa en målpunkt eller en vilplats på promenaden.

8 GENOMFÖRANDEFRÅGOR

8.1 MARK- OCH UTRYMMESFÖRVÄRV

Detaljplanen genererar inga fastighetsregleringar.

8.2 FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Detaljplanen genererar inga fastighetsregleringar. Det finns inga befintliga servitut inom planområdet och planförslaget skapar inte något behov av nya servitut eller ledningsrätter.

8.3 TEKNISKA FRÅGOR

8.3.1 UTBYGGNAD ALLMÄN PLATS

Intentionen är att genomföra detaljplanen under år 2025-2026 och anlägga en stor-lekplats, utegym och grillplats för att möjliggöra för en miljö som stödjer möten mellan människor och bidrar till en glädjefylld lek för barn.

8.4 EKONOMISKA FRÅGOR

8.4.1 PLANAVGIFT

Kommunen avser inte att ta ut planavgift.

8.4.2 ERSÄTTNINGANSPRÅK

Kommunens bedömning är att planförslaget inte föranleder någon rätt till ersättningsanspråk enligt 14 kap PBL.

8.4.3 DRIFT ALLMÄN PLATS

Genomförandet av planen beräknas medföra ökade drift och underhållskostnader för att sköta nyanlagda ytor på stor-lekplats, utegym och grillplats, tillsyn och underhåll av lekredskap och gymredskap, lekplatsbesiktning, drift av planteringar etc.

8.4.4 DRIFT VATTEN OCH AVLOPP

Planförslaget bedöms inte föranleda några nya kommunala VA-ledningar inom planområdet.

8.4.5 GATUKOSTNADER

Kommunen avser inte att ta ut gatukostnadsersättning. Förslaget innebär inga förändringar på gatunätet.

8.5 ORGANISATORISKA FRÅGOR

8.5.1 EXPLOATERINGSAVTAL

Kommunen avser inte att upprätta exploateringsavtal i samband med planprocessen.

8.5.2 MARKANVISNING

Kommunen avser inte att upprätta markanvisningsavtal i samband med planprocessen.

8.5.3 TIDPLAN

Detaljplanens genomförandetid är 5 år (60 månader).

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Detaljplanen har framtagits i samverkan med berörda tjänstemän från Mönsterås tekniska förvaltning.

Mönsterås den 10 december 2024. Reviderad den 4 februari 2025.

Samhällsbyggnadsavdelningen,

Emma Bensköld
Planarkitekt, Landskapsarkitekt

Henrik Eriksson
Samhällsbyggnadschef

Tekniska förvaltningen

POSTADRESS Mönsterås kommun, Box 54, 383 22 Mönsterås
BESÖKSADRESS Kvarngatan 2, Mönsterås TFN 010-353 70 00
E-POST teknisk@monsteras.se WEBBPLATS monsteras.se